

Cuvânt-înainte

Mai înainte de a ajunge acolo, în strada Vasile Lucaci, numărul 87, mi se vorbise mult despre inginerul Constantin Bărbulescu. Avocatul Dinu Roco, strălucit om al barei, publicist și iubitor al Bucureștilor, îmi dăruise, pe lângă tezaurul amintirilor sale despre oraș, și un nume. Spusese, cu verva sa plină de bunătate: *Trebuie să-l cunoașteți pe inginerul Constantin Bărbulescu. A învățat la Liceul „Spiru Haret”, ca și mine, dar era cu vreo cinci ani mai mare, coleg de clasă cu Mircea Eliade, cu Haig Acterian, prieten cu ei. Și e bucureștean de viță, știe tot, iubește orașul, e stăpânul unei lumi de întâmplări, întinse de-a lungul întregului veac douăzeci.*

În februarie 2002, am trecut pentru prima oară pragul casei din strada Lucaci 87. Timp de un an și câteva luni, până în vara lui 2003, când inginerul Constantin Bărbulescu s-a stins din viață, am înregistrat, în biblioteca plină de tablouri și cărți, câteva zeci de casete cu povești despre familia sa și întemeierile ei bucureștene, despre orașul copilăriei și al tinereții sale, despre Bucureștii sub bombardamente și sub ocupații străine, despre orașul suind din ruine și prăbușindu-se iar, strivit de lăcomia imperiilor, despre frumusețea simplă și tainică a unui platan de pe strada Popa Soare, despre solemnitatea unei parade pe Calea Victoriei etc. Era un trăitor și un martor treaz, era cu adevărat stăpânul unei lumi de chipuri, imagini și experiențe.

Absolvent al Institutului Politehnic din București, devenise colaborator al profesorului Elie Carafoli, la înființarea Industriei Aeronautice Românești, fusese apoi cercetător în diferite alte domenii industriale la IPROMET și la Institutul de Cercetări și Proiectări pentru Hârtie și Celuloză.

Și-a legat numele de Masoneria Română, în care a fost inițiat în anul 1936, ajunsese la gradul 33 și ultim, fiind Locotenent, Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat și – în ultimii ani de viață – decanul de vârstă al fraților săi.

Vorbea nespus de frumos, cu un ton uneori visător, re-trăind povestea, alteori exact, ca la un curs universitar. Ar fi putut să scrie, dar nu mai vedea. Ochiul închis pe dinafară se deschidea fabulos pe dinăuntru. Se oprea câteodată din povestit, ca și cum ar fi vrut să-și vadă gândurile.

Își cerceta iluminat trecutul, rămânând mereu ancorat în prezent, om al vremii sale, un înțelept al cetății. Nu era un paseist refugiat în amintiri, le rememora anume pentru a înțelege mai bine lumea în clocot din jurul său. Era dintre cei care povestesc pentru a smulge ceva morții, cum spune André Malraux, ridică în lumină clipe de frumusețe și experiențe cu miez, spera să nu le dea pierzării, odată cu dispariția sa, să nu stingă sămburele candelii aprinse de înaintașii săi.

Mă aștepta așezat în fotoliu, lângă raftul de bibliotecă de la fereastră, iar la picioare i se întindea câinele mult iubit, lupoaica Ana. Începea înregistrarea, ne opream, când și când, să ne sfātuim. Socoteam că e interesant ce povestește, nu divaga prea mult? Nu amintea despre faptul că nu mai vede și că abia mai aude. Nu spunea niciodată că bătrânețea e o povară. Nu-și folosea vârsta ca pe o scuză. Nu uita niciodată de unde pornise o paranteză, nu se lăsa niciodată purtat de emoții, deși iubea nespus orașul și oamenii pierduți în adâncurile timpului.

Când toate acestea au încetat, când convorbirile noastre, întrerupte de Parce, au devenit capitolul unei cărți, când n-am mai mers spre casa lor, pe străzile care ne legau (Sfântul Ștefan, Plantelor, Doctor Burghilea, Dimineții, Popa Soare, Mântuleasa, Pictor Luchian), m-a consolată gândul că, în afară de paginile apărute în *Povești ale domnilor din București*, inginerul Constantin Bărbulescu lăsase moștenire alor săi alte câteva zeci de ore de înregistrări, solilocvii pe

casete magnetice, istoria vieții sale, spusă de el însuși, atât cât apucase să istorisească. De fapt, povestea elitei de ziditori ai Bucureștilor de la începutul secolului XX, a nașterii și a consolidării clasei de mijloc, povestea unor străzi, a unor branșe, a unor case, a unor familii bucureștene cu rădăcini înfipte în tot trupul țării.

Unul dintre nepoți, Mihai Coroi, plecat pe atunci departe de țară, își rugase bunicul să-i povestească despre neamul lor, având grijă să-i dăruiască un mic aparat de înregistrat și casetele. Era un leac de dor și pentru cel plecat în lume, și pentru cel rămas acasă. Când domnul Constantin Bărbulescu a început să-și depene amintirile, lui i se adresa, nepotului absent. Fie că îi vorbea despre cântecele timpului său, fie despre jocurile copiilor, fie despre traseele tramvaielor, fie despre Primul Război, așa cum îl urmăreau pe hărți bucureștenii, așa cum îl trăiau în orașul apăsător de lipsuri, de frig, de întuneric și de disperare – povestitorul își echilibra în cuvinte și în glas căldura și umorul, tristețea și mândria, spaima și speranța.

În aceste memorii neîncheiate, sentimentul dominant este iubirea. Pentru oraș, pentru părintele său, pentru muzică, pentru țară. Domnul Bărbulescu, așa cum nu am încetat niciodată să-l numesc în sinea mea, nu povestea cu gândul că îl vor auzi și alții, în afară de ai lui, nu se gândea că vorbele imprimate pe bandă magnetică vor dobândi veșmântul tiparului. Povestea simplu, pentru nepoții și copiii săi, povestea pentru el însuși, fără să calculeze efectele educative, fără să îndulcească, fără să înfierze, fără să dorească să impresioneze, fără să întocmească astfel versiuni eroice. Povestea așa cum a fost, simplu, cald, câteodată ironic, câteodată amar, câteodată duios. În liniștea odăii sale, fredona pentru nepot câte un cântec pe care-l iubise, fie pentru că animase oștirile române în luptele lor, fie pentru că răsunase în întunericul unei săli de cinematograf interbelic. Cântecele acelea, firește, apar în pagina scrisă cu numai o parte din fluxul emoțional sau comic sau eroic, acela al

textului. Și îmi pare rău că nu se poate altfel. Pentru că în vocea nonagenară care căuta să învie melodiile de odinioară era toată ardoarea unei vieți trăite cu bucurie și recunoștință, cu sete de muncă, de frumos, de cucerire a tuturor darurilor lumii.

Fiica sa, doamna Teodora Bărbulescu, doctor în biologie, cercetătoare la Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie, unul dintre colaboratorii apropiați ai profesoarei Ana Aslan, a fost aceea care a transcris casetele. Împreună cu surorile sale, doamna Anca Hanganu, inginer la I.T.B., și doamna Rodica Eugenia Coroi, doctor în matematici, conferențiar la Catedra de matematici a Academiei de Studii Economice, fac parte din acele familii legate, în care copiii și părinții, bunicii și nepoții se merită unii pe alții, știu să preia ștafeta și să o ducă până la capătul cursei. Cartea aceasta este o flacăra, care vine spre noi de la începutul veacului trecut. Chiar dacă domnul Constantin Bărbulescu nu a apucat să depene povestea până la capăt, mesajul său ne apare întreg. E al iubirii de oameni, de țară, de București. Dacă, citind aceste confesiuni, inima vi se va strânge, dacă ochii vi se vor umezi ori dacă veți zâmbi fără voie, înseamnă că ați primit din plin valul de iubire dăinuitoare a unui bucureștean pur-sânge și că prin fiecare dintre noi, cititorii, iubirea aceasta a prins viață din nou.

Victoria Dragu Dimitriu